

Tambel Konsult OÜ
tambel.konsult@gmail.com

Teie 24.11.2025
Meie 10.12.2025 nr 12.2-1/5095-2

**Teade järelevalvemenetluse
alustamata jätmise kohta**

Austatud Tanel Tambla

Edastasite 24.11.2025 Rahandusministeeriumile e-kirja, mida Rahandusministeerium käsitleb riigihangete seaduse (RHS) § 207 lg 1 mõistes järelevalveteatena (edaspidi ka teade). Teade esitati Elering AS poolt koostatud lihthankemenetlusena korraldatud riigihanke „110kV kitsapõhjalise kandemasti tüüpprojekti koostamine" (viitenumber 301503) kohta. Teates märkisite, et AS Elering (edaspidi hankija) on jätnud vastamata mitmele Teie riigihangete registri teabevahetuse kaudu hankijale esitatud küsimustele ning nendele küsimustele, millele hankija on vastanud, ei ole antud sisulisi vastuseid. Teie hinnangul on hankija sellise käitumisega rikkunud riigihangete seadust (edaspidi RHS), viies hankemenetlust läbi ebausaldusväärset ja läbipaistmatult.

RHS § 205 lg 1 p 1 alusel võib Rahandusministeerium järelevalvemenetluse alustada põhjendatud kahtluse korral käesoleva seaduse §-s 207 sätestatud järelevalveteate põhjal või mõnel muul ajendil, kui on küllaldaselt andmeid, mis viitavad käesoleva seaduse rikkumisele, ja puuduvad § 206 lõikes 1 nimetatud asjaolud. RHS § 206 lg 1 p 3 alusel järelevalvemenetlust ei alustata, kui rikkumisele viitavad andmed ei ole põhjendatud kahtluse tekkimiseks küllaldaselt või rikkumist ei esine.

Esmalt selgitame, et RHS § 3 sätestab riigihanke korraldamise üldpõhimõtted, milles on välja toodud riigihanke korraldamise läbipaistvuse, kontrollitavuse ja proportsionaalsuse nõue. Läbipaistvuskohustusest tuleneb hankijale esmajoones avalikustamise nõue, mis tähendab, et hankija peab riigihankest huvitatud ettevõtjatele hankega seotud asjaoludest eelnevalt teada andma, et viimased teaksid riigihankes osaleda (vt RHS § 3 p 1, RHS kommenteeritud väljaanne. Parind, M., Fels, E., Simovart, M.-A. 2025 Tallinn). Läbipaistvuskohustus nõuab ka, et kõik hankemenetluse tingimused ja menetluse kord oleks hanketeates või hankedokumentides sõnastatud selgelt, täpselt ja ühemõtteliselt, võimaldamaks ühelt poolt kõigil piisavalt informeeritud ja mõistlikult tähelepanelikel pakkujatel mõista nende täpset ulatust ja nendest ühtemoodi aru saada ning teiselt poolt võimaldamaks avaliku sektori hankijal tõhusalt kontrollida, kas pakkujate esitatud pakkumused vastavad tegelikult kõnealuse hankemenetluse tingimustele (vt Euroopa Kohtu 05.06.2025 otsus kohtuasjas C 82/24 p-d 31-33 ja seal viidatud kohtupraktika).

Läbipaistvuskohustusega on seeläbi seotud ka RHS §-s 46 lg-s 1 sätestatud hankija kohustus hankes osalemisest huvitatud ettevõtjate küsimustele kolme tööpäeva jooksul asjakohase selgitustaotluse saamisest arvates vastata. Viidatud sätte eesmärk on, et ettevõtjad mõistaksid ühtemoodi alusdokumente, saaksid kätte pakkumuste esitamiseks vajaliku teabe ning saaksid selle teabega pakkumuste koostamisel arvestada. RHS § 46 lg-st 2 tulenevalt ei ole hankija kohustatud selgitustaotlusele vastama, kui riigihanke alusdokumentidega seotud selgitustaotluse hankijale laekumise ja pakkumuste esitamise tähtpäeva vahele ei jää lihthankemenetluses või sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluses kahte tööpäeva.

Riigihangete registris avaldatud teabe kontrollimisel selgus, et olete hankijale antud hankemenetluse käigus esitanud kokku 30 küsimust. Hankija on jätnud vastamata neist viiele küsimusele, mis on esitatud vahemikus 17.11.2025 (neli küsimust) – 18.11.2025 (1 küsimus). Riigihangete registri andmetel oli pakkumuste esitamise tähtajaks 21.11.2025 kl 11:00.

Majandus- ja kutsetegevuses saab e-kirja lugeda kättesaaduks hiljemalt järgmisel tööpäeval pärast e-kirja saabumist saaja või tema valitud teenusepakkuja serverisse (vt Riigikohtu tsiviilkolleegiumi otsus asjas nr 3-2-1-123-07, p 12 ja otsus asjas nr 2-16-8010, p 13 nende koosmõjus). Järgmine tööpäev pärast 17.11.2025 (s.o kõige varasema vastamata jäetud küsimuse esitamise kuupäev) oli 18.11.2025, esimene tööpäev, mis küsimuse ja pakkumuste esitamise tähtaja vahele jäi, oli seega 19.11.2025 ning teine tööpäev 20.11.2025. See tähendab, et viimane päev, kui ettevõtja sai esitada hankijale küsimusi, millele hankija oli RHS §-st 46 lg-st 1 ja 2 tulenevalt kohustatud vastama, oli 17.11.2025.

RHS § 46 lg 1 kohustab hankijat pakkuja küsimusele vastama kolme tööpäeva jooksul. Seega oli hankijal küsimusele õigus vastata kuni 21.11.2025 kella 25:59-ni. Kuivõrd pakkumuste esitamise tähtaeg oli 21.11.2025 kell 11:00, ei oleks hankija poolt ettevõtja küsimusele vastamine hiljem kui kell 11:00 täitnud oma eesmärgi võimaldada pakkujal oma pakkumust vastavalt hankija selgitustele koostada või muuta. Tõenäoliselt jättis hankija seetõttu ka alates 17.11.2025 laekunud küsimustele vastamata.

Ka riigihangete seaduse kommenteeritud väljaanne selgitab, et RHS § 46 lg-d 1 ja 2 on Euroopa Liidu õigusega kõrvutades puudulikud selles osas, et kui lihthankemenetluses või sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluses esitatakse selgitustaotlus lg-s 2 sätestatud tähtaja viimasel päeval, saabub lg-s 1 sätestatud hankija vastamise tähtpäev pakkumuste esitamise tähtpäeval. Sedavõrd hilja saadud selgitustest ei ole pakkujal enam kasu. Kuna pakkumuste esitamise tähtpäev on määratud kellaajaliselt, võib hankija vastus laekuda RHS § 46 lg 2 kohaselt õiguspäraselt ka pärast pakkumuste esitamise tähtaja lõppu. Isegi kui hankija vastab selgitustaotlusele vahetult enne pakkumuste esitamise tähtaja saabumist, jääb ettevõtjatel siiski tõenäoliselt liiga vähe aega, et oma pakkumust vastavalt kohandada või muuta. (vt RHS § 3 p 1, RHS kommenteeritud väljaanne. Parind, M., Fels, E., Simovart, M.-A. 2025 Tallinn, kommentaar 11)

Eelnevast tuleneb, et isegi juhul, kui RHS § 46 lg 2 ei pruugi olla teatud aspektides Euroopa Liidu õigusega kooskõlas või sõnastuse poolest Eesti seadusandjate poolt kõige paremini õnnestunud, on hankija poolt selle järgimine ja sellele tuginemine siiski Eesti riigihangete seaduse järgi õiguspärane ning hankija ei riku eelkirjeldatud viisil käitudes riigihangete seadust (sh §-s 3 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtteid).

Lisaks on pakkumuse esitamise tähtaegade reguleerimisega ja minimaalse pakkumuste esitamise tähtaja sätestamisega RHS-is siiski tagatud, et riigihankemenetluse avaldamise ja

pakkumuste esitamise tähtaja vahele jääks piisav aeg, et hankes osalemisest huvitatud ettevõtjatel oleks võimalik vajadusel hankijalt selgitusi küsida ning oma pakkumust vastavalt sellele korrigeerida. Antud juhul nähtub riigihangete registrist, et olete seda võimalust ka kasutanud ning hankija on Teie tähtaegselt esitatud küsimustele andunud sisulisi vastuseid, tuginedes ja viidates hanke alusdokumentidele.

Eelnevast tulenevalt leiab Rahandusministeerium, et isegi, kui hankijal oli RHS §-st 46 lg-st 2 tulenev kohustus pakkuja 17.11.2025 laekunud küsimustele 21.11.2025 päeva jooksul (st kuni kella 23:59-ni) vastata, ei ole hankija sellistele küsimustele vastamata jätmisega jätnud tagamata ettevõtja õigust saada hankijalt hanke alusdokumentide kohta selgitusi, mille põhjal kas koostada või korrigeerida oma pakkumust, kuivõrd hankija poolt pakkuja küsimustele tähtaegne (kuid hilisem, kui pakkumuste esitamise tähtaeg) vastamine ei oleks enam täitnud RHS § 46 lg-st 1 ja 2 tulenevat eesmärki. Lisaks on hankija sama isiku varasemale 25-le esitatud küsimusele siiski sisulisi vastuseid andnud, mille põhjal on pakkuja saanud oma pakkumust koostada või korrigeerida.

Lisaks märgime, et hankijal on hanketingimuste määratlemisel avar kaalutlusruum ja üksnes hankija enda otsustada on, mida ja millistel tingimustel ta hankida soovib (vt Tallinna Halduskohus asjas nr 3-20-1199 p-s 23). Pakkujal on sealjuures võimalik RHS § 81 lg 1 alusel esitada hankijale riigihanke alusdokumentide kohta täpsustavaid küsimusi ja/või muudatusettepanekuid kuni pakkumuste esitamise tähtpäeva saabumiseni. Kui hankija hanketingimuste muutmisega ei nõustu ja pakkuja leiab, et hanketingimused on vastuolus RHS-i sätetega, on ettevõtjal võimalik esitada sellekohane vaidlustus RHS § 185 lg 1 ja lg 2 p 1 alusel riigihangete vaidlustuskomisjonile. Selle õiguse olete antud juhul kasutamata jätnud. Selgitame siinjuures, et selguste küsimine ei peata ega mõjuta vaidlustuse esitamise tähtaega.

Lähtudes eeltoodust ning tuginedes RHS § 203 lg-tele 1 ja 3, § 205 lg 1 p-le 1 ja § 206 lg 1 p-le 3 ja lg-le 3 koostoimes, teatame, et Rahandusministeerium ei alusta Teie 17.11.2025 teate ajendil järelevalvemenetlust. Vaatamata järelevalvemenetluse alustamata jätmisele täname Teid esitatud pöördumise eest.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Estella Põllu
riigihangete valdkonna juht

Saara Selgmäe 53811142
saara.selgmae@fin.ee